

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoCsp/3/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823200822
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2026:8823200822.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Eduarda Valenčina a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Kataríny Krochtovej, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, C. XX, XXX XX D. B. E. X, právne zastúpená: JUDr. Andrej Cifra, advokát so sídlom J. Kráľa 5/A, 984 01 Lučenec, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o. so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, adresa pre doručovanie: E. XXXX/XXX, XXX XX F., o určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 10Csp/37/2023 – 307 zo dňa 22.10.2024 takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok tak, že u r č u j e, že spotrebiteľský úver poskytnutý na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č.: G. zo dňa 21.08.2017 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným, je bezúročný a bez poplatkov.

II. P r i z n á v a žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) žalobu zamietol a žalovanému voči žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení tohto rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 21.8.2017 je bezúročná a bez poplatkov a náhrady trov konania. Na základe vykonaného dokazovania zistil, že dňa 21.8.2017 žalobkyňa ako kupujúca uzatvorila so spoločnosťou AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s. ako predávajúcim kúpnu zmluvu podľa ust. § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka. Predmetom kúpnej zmluvy bol automobil Hyundai Tucson. Kúpna cena automobilu bola dohodnutá po zľave vo výške 19.734 Eur a celková suma, ktorú má žalobkyňa zaplatiť (vrátane všetkých ďalších účtovaných služieb) predstavuje 21 800 Eur, vrátane DPH. Podľa zmluvy časť kúpnej ceny vo výške 0 Eur zaplatí kupujúci predávajúcemu v hotovosti a zvyšnú časť kúpnej ceny vo výške 21.800 Eur bude predávajúcemu zaplatená prostredníctvom úveru na základe zmluvy o úvere uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným. Predajná cena predmetu financovania bola v úverovej zmluve stanovená na sumu 21.800 Eur. Poplatok označený ako „doplnkový zákaznícky servis“ je vo výške 459 Eur. Spolu kúpna cena za automobil a doplnkový zákaznícky servis predstavuje 20.193 Eur. Následne sa v zmluve uvádza, že celková kúpna cena na zaplatenie „vrátane doplnkov a služieb“ predstavuje sumu vo výške 21.800 Eur. Celková výška úveru bola 21.800 Eur. Žalobkyňa poukázala na to, že nemala záujem o financovanie žiadnej inej položky ako položky 1 - osobný automobil.

Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom sp. zn. 10Csp/37/2023 - 182 zo dňa 17.10.2023 rozhodol o podanej žalobe tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel. Dojednania o poplatkoch a doplnkových službách v kúpnej zmluve vyhodnotil ako neplatné. Za nesprávne uvedenú považoval výšku RPMN

a úrok vo výške 15,5 % ročne považoval za neprimerane vysoký a v rozpore s dobrými mravmi. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 9CoCsp/6/2024 zo dňa 05.03.2024 uvedený rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Úlohou súdu prvej inštancie bolo opätovne posúdiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere z hľadiska namietanej bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru s tým, že pre konštatovanie bezúročnosti a bezpoplatkovosti, musí byť daný minimálne jeden dôvod podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“). Zároveň ale zdôraznil, že náležitosti vymedzené v ustanovení § 11 ods. 1 ZoSÚ musí postrádať zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi stranami sporu, a nie kúpna zmluva uzavretá medzi žalobkyňou a spoločnosťou Autocentrum AAA AUTO. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 1 ods. 2, § 2 písm. d) a l), § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 písm. b), d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení platnom v čase uzavretia zmluvy, § 52 ods. 1, ods. 2, § 52a ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, ods. 4 písm. t), v), w), § 39 Občianskeho zákonníka. Po vrátení veci súd prvej inštancie doplnil dokazovanie listinnými dôkazmi, ako aj oboznámením vyjadrení sporových strán a dospel k záveru, že tzv. „dodatkové služby“ t.j. doplnkový zákaznícky servis, Carlife Garancia 5-Hviezd a miniGAP FLEX sú súčasťou kúpnej zmluvy a faktúry, ktorú spoločnosť AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s. vystavila ako dodávateľ žalobkyňi ako odberateľovi. Celková fakturovaná suma vrátane všetkých týchto doplnkových služieb predstavuje sumu 21.800 Eur s DPH, t.j. celkovú výšku úveru, ktorú žalobkyňa dohodla v úverovej zmluve so žalovaným. Súd však podotkol, že úverová zmluva už tieto tzv. doplnkové služby neobsahuje, ale poskytnutá výška úveru 21.800 Eur korešponduje a je identická s celkovou fakturovanou sumou 21.800 Eur s DPH, zahŕňajúcou aj tieto doplnkové služby. Úverová zmluva medzi žalobkyňou a žalovaným však už riadne obsahuje náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a Občianskeho zákonníka, ktorých absencia by spôsobovala bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, preto žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 3 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému voči neúspešnej žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Žalobkyňa zastáva názor, že prvoinštančný súd nesprávne vyhodnotil pokyn odvolacieho súdu uvedený v jeho skoršom zrušujúcom uznesení sp. z. 9CoCsp/6/2024 zo dňa 5.3.2024. Poukázala na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu SR týkajúci sa aplikácie ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré jednotne uvádzajú, že zmluvy uzatvorené spotrebiteľom, prostredníctvom jedného dodávateľa (finančný sprostredkovateľ a predajca vozidiel je tá istá osoba), pri jednom rokovaní a na jednom mieste sú závislé aj obsahovo. Podľa žalobkyne prvoinštančný súd nepostupoval správne, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že istina úveru 21.800 Eur uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere je nesprávna, a teda nesprávna je logicky aj RPMN. Súčasťou istiny úveru, ktorá iba zrkadlila nesprávnu kúpnu cenu podľa kúpnej zmluvy, boli aj položky v hodnote 2.066 Eur, ktoré neboli so žalobkyňou platne dojednané a za túto sumu nebolo žalobkyňi poskytnuté žiadne protiplnenie. S ohľadom na obsahovú závislosť kúpnej a úverovej zmluvy, ktoré tvoria jeden právny vzťah, je potrebné dospieť k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru. Žalobkyňa preto navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel. Zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov konania.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu poukázal na to, že obe zmluvy (kúpna aj úverová) obsahujú totožnú kúpnu cenu vo výške 21.800 Eur, ktorá bola zo strany žalovaného v plnej výške predajcovi na pokyn žalobkyne preplatená. Úverová zmluva fakticky aj obsahovo nadväzuje na kúpnu zmluvu, pričom obsah úverovej zmluvy reflektuje obsah a dojednania kúpnej zmluvy. Uzavretie úverovej zmluvy sprostredkoval predajca v rámci výkonu činnosti samostatného finančného agenta, a preto v zmysle § 30 ods. 1 zákona č. 186/2009 Z.z. o finančnom sprostredkovaní zodpovedá za prípadnú škodu vzniknutú pri vykonaní takéhoto sprostredkovania. Žalovaný namietal svoju pasívnu vecnú legitimitáciu. Uviedol, že podľa právneho názoru odvolacieho súdu prezentovaného v uznesení sp. zn. 9CoCsp/6/2024 zo dňa 05.03.2024 je potrebné rozlišovať právny vzťah uzatvorený kúpnu zmluvou a úverovou zmluvou, t.j. že sa jedná o dve samostatné zmluvy s odlišnými zmluvnými stranami, obsahom a teda aj samostatnými právnymi nárokmi, resp. následkami.

4. V reakcii na vyjadrenie žalovaného žalobkyňa uviedla, že jeho tvrdenie o samostatnosti kúpnej zmluvy a zmluvy o úvere je v zjavnom rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR ako aj Súdneho dvora EÚ. Žalobkyňa poukázala na podané odvolanie a navrhla napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť.

5. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (§ 34 zákona číslo 160/2015 Z.z. - Civilný sporový poriadok (CSP)), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalobkyne podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, pri viazanosti dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, postupom podľa § 382 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je opodstatnené.

6. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobkyňa ako kupujúca uzavrela so spoločnosťou AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s. ako predávajúcim dňa 21.8.2017 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bola kúpa motorového vozidla. Kúpna cena automobilu po zľave bola určená vo výške 19.734 Eur a poplatok za doplnkový zákaznícky servis vo výške 459 Eur. Celková cena na zaplatenie, vrátane doplnkov a služieb, bola dohodnutá vo výške 21.800 Eur. V rovnaký deň, t.j. dňa 21.8.2017, žalobkyňa ako dlžníčka a žalovaný ako veriteľ, uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovaný poskytoval žalobkyňi úver vo výške 21.800 Eur s predmetom financovania kúpy motorového vozidla, kde konečná cena predmetu financovania, vrátane ďalších účtovaných služieb bola 21.800 Eur.

Táto úverová zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa v postavení spotrebiteľa, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Zároveň je uzatvorená zmluva zmluvou o spotrebiteľskom úvere a vzťahuje sa na ňu zákon o spotrebiteľských úveroch, vrátane ustanovenia § 7 ods. 1 ZoSÚ, a teda povinnosť dodávateľa pred poskytnutím úveru skúmať schopnosť spotrebiteľa splácať úver.

7. Odvolací súd majúci za to, že v danej veci sa súd prvej inštancie nevysporiadal s otázkou splnenia povinnosti žalovaného s odbornou starostlivosťou skúmať schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, vyzval podľa § 382 CSP strany sporu na vyjadrenie sa k novej aplikácii § 7 ods. 19, 20 a 23 ako aj § 15 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

8. V nadväznosti na túto výzvu žalobkyňa uviedla, že žalovaný okrem neúplného zohľadnenia všetkých jej záväzkov, nepreveril ani jej skutočný čistý disponibilný príjem. Žalovaný podľa jej názoru postupoval formalizovaným modelom, bez individuálneho posúdenia reálnej finančnej situácie. Žalobkyňa zároveň predložila odvolaciemu súdu stanovisko NBS k postupu spoločnosti AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s.

9. Žalovaný vo vyjadrení na výzvu odvolacieho súdu uviedol, ako postupoval pri zisťovaní bonity žalobkyne. V prvom kroku príjmy zisťoval na základe dopytu u žalobkyne o jej príjme, o príjme partnera, o bývaní, vyživovacej povinnosti, ako aj zamestnaní. Žalobkyňa k výdavkom uviedla, že má záväzky voči iným spoločnostiam vo výške 47 Eur. Príjem, ako aj výdavky, boli následne v druhom kroku overené dopytom do Sociálnej poisťovne, vrátane vykonania lustrácie NRKI. V treťom kroku vytvoril žalovaný ako poskytovateľ úveru pomer príjmov a výdavkov žalobkyne ako klienta, ktorého výsledok umožňoval poskytnúť jej úver s výškou splátky 397,16 Eura.

Žalovaný uviedol, že ešte nad rámec bežnej starostlivosti skúmal schopnosť spotrebiteľa splácať úver nielen nahliadnutím do príslušných registrov, ale aj dopytom do Sociálnej poisťovne. V zmysle uvedeného do vzorca dosadil nasledovné premenné: (a) čistý príjem spotrebiteľa vo výške 840 Eur, (b) sumy životného minima v danom období pre plnoletú fyzickú osobu vo výške 199,48 Eura a na dve nezaopatrené deti vo výške 91,06 x 2, t.j. spolu suma vo výške 381,60 Eura, (c) výška splátky spotrebiteľského úveru 397,16 Eura, (d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa vo výške 47 Eur predstavujúce existujúce úvery, kde pri súčte položiek pod písm. b) až d) s výsledkom 825,76 Eura vzhľadom na výšku príjmu žalobkyne je zrejmé, že výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver korešponduje so zákonnou podmienkou, kedy súčet položiek písm. b) až d) vo výške 825 Eur neprevyšuje čistý príjem spotrebiteľa vo výške 840 Eur.

Žalovaný zároveň uviedol, že doplnkové služby tvoria predmet kúpy v kúpnej zmluve, preto nie je zrejmé, z akého dôvodu by doplnkové služby z kúpnej zmluvy mali spôsobiť bezúročnosť a bezpoplatkovosť úverovej zmluvy.

10. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru

povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods. 19 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 7 ods. 20 ZoSÚ, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

a) čistý príjem spotrebiteľa,

b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,

c) výška splátky spotrebiteľského úveru a

d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

Podľa § 7 ods. 23 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky môžu poskytnúť spotrebiteľský úver spotrebiteľovi, len ak spotrebiteľ spĺňa limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

Podľa § 15 ZoSÚ, zmluva o viazanom spotrebiteľskom úvere je zmluva o spotrebiteľskom úvere, v ktorej sa dojednáva spotrebiteľský úver výhradne na financovanie zmluvy o kúpe konkrétneho tovaru alebo poskytnutí konkrétnej služby, pričom tieto dve zmluvy tvoria obchodný celok.

11. V súvislosti so zisťovaním, preverovaním a vyhodnocovaním bonity spotrebiteľa odvolací súd poukazuje na znenie Rozsudku Súdneho dvora (druhá komora z 05. marca 2020) vo veci C-679/18 OPR-Finance, s.r.o. proti GK, z ktorého, okrem iného, vyplýva že : „Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.“

Vzhľadom na vyššie uvedené nároky, ktoré na dodávateľa kladie únijské právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta poskytovateľom úveru. Pokiaľ si dodávateľ uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. sa bráni proti nárokom uplatneným zo strany spotrebiteľa, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa.

12. Žalovaný tvrdí, že skúmal bonitu žalobkyne s odbornou starostlivosťou, nahliadnutím do príslušných databáz (Sociálna poisťovňa a nebankový register klientskych informácií (NRKI)) a zohľadniac informácie poskytnuté mu žalobkyňou o jej životnej úrovni a finančnej situácii. Žalovaný súdu predložil listinu s názvom „Úverová správa“, obsahom ktorej je prehľad úverových aktivít žalobkyne (č.l. 41 a nasl. spisu), listinu s názvom „Matričný list klienta – fyzická osoba“, v ktorej sú uvedené príjmy a záväzky žalobkyne (č.l. 46 spisu) a interný dokument žalovaného s výpočtom úveruschopnosti žalobkyne (č.l. 47 spisu).

Z listiny označenej ako „Úverová správa“ vyplýva, že žalobkyňa mala v čase uzavretia úverovej zmluvy 5 existujúcich splátkových úverov so súčtom mesačných splátok 235 Eur (3 x po 7 Eur, 26 Eur a 188

Eur). V listine označenej ako „Matričný list klienta – fyzická osoba“ žalobkyňa uviedla, že je zamestnaná na dobu neurčitú v základnej škole (pracovná pozícia uvedená nie je), čistý mesačný príjem uviedla vo výške 840 Eur, ostatné pravidelné príjmy, čistý mesačný príjem partnera, mesačné výdavky domácnosti, ani ostatné mesačné splátky uvedené nie sú. Zo spomínanej listiny ďalej vypláva, že žalobkyňa vlastní dom/byt, má vysokoškolské vzdelanie, je vydatá a má dve vyživované deti. Žalovaný príjem žalobkyne overil dotazom v Sociálnej poisťovni.

Z interného dokumentu žalovaného obsahujúceho výpočet úveruschopnosti žalobkyne vyplýva, že pri posudzovaní bonity žalovaný pracoval s výškou mesačných výdavkov na domácnosť 0 Eur. Z uvedeného dokumentu ďalej vyplýva, že žalovaný pri ostatných mesačných splátkach žalobkyne kalkuloval so sumou splátok 26 Eur a 21 Eur (3 x 7 Eur). Tieto mesačné splátky sú uvedené aj v Úverovej správe. V Úverovej správe je však okrem týchto splátok uvedená aj splátka úveru vo výške 188 Eur mesačne, ktorú žalovaný pri posudzovaní bonity žalobkyne nebral do úvahy, pričom ani v priebehu prvoinštančného ani odvolacieho konania súdu nevysvetlil dôvod, kvôli ktorému túto položku nezohľadnil. Žalovaný okrem splátok vo výške 47 Eur, ako výdavky žalobkyne zohľadnil len sumy životného minima.

Žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal ako zisťoval a preveroval výdavky žalobkyne. Žalovaný uvádza, že pri výdavkoch žalobkyne vychádzal zo sumy životného minima. Zohľadnenie životného minima ale nie je splnením povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, nakoľko v tomto ohľade nie je ani tak rozhodujúci príjem spotrebiteľa, ale jeho porovnanie s reálnymi výdavkami, keďže sa dá samozrejme predpokladať, že pokiaľ subjekt žiada o poskytnutie úveru, tak je zrejme, že má nedostatok finančných prostriedkov a potrebuje preklenúť určité obdobie ich nedostatku, pričom základnou úlohou veriteľa je práve skúmať a samozrejme aj preverovať všetky základné výdavky žiadateľa o úver. Žalovaný však počítal len so sumami životného minima a nezisťoval ani nepreveroval náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť v zmysle § 7 ods. 20 písm. b) ZoSÚ, pričom automatické a univerzálne použitie sumy životného minima ako jediného ukazovateľa výdavkov, bez ohľadu na skutočné výdavky spotrebiteľa, nie je relevantné a zároveň nezbavuje veriteľa povinnosti zisťovať a skúmať reálne mesačné výdavky spotrebiteľa.

13. Podľa odvolacieho súdu žalovaným získané informácie neposkytujú dostatočný podklad pre vytvorenie si obrazu o reálnej životnej a ekonomickej situácii žalobkyne. Naopak, zo získaných informácií vyplýva záver, že štvorčlenná rodina žije z príjmu žalobkyne 840 Eur mesačne, pričom žalovaný má za to, že po uhradení všetkých mesačných výdavkov na živobytie žalobkyňa môže z tejto sumy splácať ďalší spotrebiteľský úver s mesačnou splátkou vo výške 397,16 Eura. Aj keď žalovaný ako výdavky žalobkyne zohľadnil životné minimum, nie je preukázané, že táto suma pokrýva skutočné mesačné výdavky žalobkyne, ako sú výdavky na bývanie, stravu, hygienu, ošatenie, cestovné, telefón, poistenie, splátky ostatných úverov a pod.

Žalovaný má za to, že pri posudzovaní schopnosti žalobkyne splácať spotrebiteľský úver konal s odbornou starostlivosťou, a to za stavu, keď pri príjme 840 Eur pre štvorčlennú rodinu a bez základných informácií o reálnych výdavkoch žalobkyne, dospel k záveru o platobnej schopnosti žalobkyne splácať predmetný úver.

14. Odvolací súd má ale naopak za to, že žalovaný skúmal bonitu žalobkyne pred poskytnutím úveru nedostatočne. Zistil iba príjem žalobkyne na základe jej tvrdenia (sumu 840 eur mesačne žalobkyňa nerozporovala), avšak žiadnym spôsobom nezisťoval a nepreveroval výdavky žalobkyne s poukazom na ustanovenie § 7 ods. 20 písm. b) ZoSÚ, ako už odvolací súd uviedol vyššie. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t. j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Ak by pre splnenie zákonných podmienok uvedených v § 7 ods. 1 ZoSÚ „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa, bez ich náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane, po vynaložení bežných (nevyhnutných) výdavkov, mesačne taká čiastka, aká bude potrebná na splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie

alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza z informácií dodaných spotrebiteľom, ktoré sú riadne zdokladované, resp. veriteľom preverené, ako aj z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je samozrejme povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol, bez akýchkoľvek problémov a obmedzení, splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

V súvislosti s potrebou zisťovať skutočné výdavky žiadateľa o úver, a nie len ich formálne nahrádzať sumami životného minima, ktoré sú častokrát ďaleko od reality, odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 9 As 127/2024 zo dňa 13.08.2024, ktoré je pre účely výkladu použiteľné aj na tento prípad, v ktorom najvyšší správny súd uviedol: „Částka životního minima, jež představuje státem uznanou minimální hranici peněžních příjmů fyzických osob k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb, nutně nereflektuje konkrétní částku, kterou k zajištění svých individuálních základních životních potřeb musí vynaložit potenciální žadatel o úvěr. Nepokrývá zejména výdaje na bydlení, které ji mnohdy několikanásobně převyšují. Rovněž nereflektuje další nutné výdaje, jako například srážky ze mzdy, náklady vyvolané zdravotním stavem, či výživné. Z tohoto důvodu je třeba bezvýhradně trvat na požadavku individualizovaného posuzování úvěruschopnosti, při kterém poskytovatel musí brát zřetel na konkrétní situaci konkrétního spotřebitele.“

15. Napriek tvrdeniam žalovaného o tom, že dostatočným spôsobom skúmal bonitu žalobkyne, toto tvrdenie nepodložil relevantnými dôkazmi, a teda v tomto ohľade neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení.

Dôkazy predložené žalovaným nemožno považovať za také, ktoré by osvedčovali postup v súlade s ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Žalovaný zhromaždil síce o žalobkyni isté množstvo informácií, avšak na ich základe nemohol mať vytvorený obraz o jej platobnej schopnosti (reálnej bonite), nakoľko nemal ani len zistené jej skutočné výdavky. Aj napriek uvedenému žalovaný poskytol žalobkyni úver. Postup žalovaného je potrebné hodnotiť ako formálny, pričom tento nezodpovedá požiadavke odbornej starostlivosti. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (chýbajúce informácie o výdavkoch) a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (príjem žalobkyne s ohľadom na životné minimum) na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je. Posudzovanie bonity bez elementárnych vstupných údajov o skutočných nákladoch žiadateľa o úver nemožno hodnotiť ako postup s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Odvolací súd takéto konanie žalovaného hodnotí ako hrubé porušenie povinnosti veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou, keďže veriteľ posudzoval bonitu bez akýchkoľvek údajov o reálnych nákladoch na základné životné potreby žalobkyne, pričom tak postupoval v rozpore s § 7 ods. 20 písm. b), a preto sa úver na základe § 11 ods. 2 ZoSÚ považuje za bezúročný a bez poplatkov.

16. Za neopodstatnenú považuje odvolací súd námietku žalovaného prednesenú v odvolacom konaní o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie. Úverovú zmluvu, ktorá bola predmetom tohto súdneho konania so žalobkyňou uzatvoril priamo žalovaný, a je to práve žalovaný ako poskytovateľ úveru, ktorému zákon o spotrebiteľských úveroch ukladá povinnosť, okrem iného, aj zisťovať, preverovať a vyhodnocovať bonitu klienta.

17. So zreteľom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil napadnutý rozsudok a určil, že úverová zmluva zo dňa 21.8.2017 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročná a bez poplatkov.

18. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

19. O trovách konania rozhodol odvolací súd na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení a úspešnej žalobkyni priznal voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré pozostávajú z trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania. O výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).